

1981 & Hướng Đạo Quận Cam...

Khởi đầu cuộc đời tị nạn ở Virginia mới được hai tháng (từ 1-5-81 đến 20-6-81) thì chúng tôi phải bồng bế nhau về vùng mưa êm nắng ấm San Diego ngay; lý do: chịu không nổi cái lạnh miền đông. Nhưng ở San Diego mới được non ba tháng thì vợ chồng Khánh Ly và Du Miên xuống tìm gặp. Họ thuyết phục tôi dời nhà lần nữa vì “Quận Cam mới là nơi để sinh hoạt văn nghệ, báo chí!” Ở quận Cam, ngồi ghế tổng thư ký cho tuần báo Sài Gòn tôi gặp lại nhiều bạn Hướng Đạo cũ mới và bắt đầu sinh hoạt trở lại. Do sự tích cực hoạt động của Du Miên, Trần Chi Liên, Nguyễn Khanh, Lê Đăng, và Tiên, một Ấu đoàn thuộc liên đoàn Bạch Đằng ra đời. Các con tôi đều là sói của bầy này. Và bầy do Lê Đăng làm bầy trưởng với sự phụ tá của chị Ngà. Nguyễn Khanh lo phần giao dịch.

Đoàn có cả sói và chim non, nhưng phần lớn các em sang Mỹ chỉ mới 5 năm trước đó mà đã sớm sửa nói không ra tiếng Việt. Do vậy, hàng tuần nơi đoàn quán thuê ngay cạnh nhà sách Tú Quỳnh, ngoài các sinh hoạt Hướng Đạo, các em còn được học thêm các giờ Việt ngữ do anh Phùng Minh Tiến và cô Trần Chi Liên thay phiên nhau dạy. Trưởng trẻ Lê Đăng tự mua vải may khăn quàng, cờ quạt cho đoàn sử dụng.

Theo kiểu Mỹ, đoàn phải có sự bảo trợ của một nhà thờ chẳng hạn, và thành lập một hội đồng

đoàn. Hội đồng bầu anh Nhật Tiến làm chủ tịch, tôi làm phó, và Du Miên là tổng thư ký. Tuy nhiên, phải thành thật mà nói công khó từ đầu vẫn là của Miên, Khanh, Đăng, Tiên, và Liên. Anh Nhật Tiến từ trại tị nạn Thái Lan sang trước tôi đôi ba tháng chi đó, đang bận tíu tíu vì cộng tác với chương trình hoạt động của tổ chức Cứu Nguy Giúp Người Vượt Biển do giáo sư Nguyễn Hữu Xương và nhà văn Phan Lạc Tiếp điều khiển, do đó anh chỉ giúp đoàn bằng ít giờ dạy các em làm những món thủ công bằng giấy, và cùng chúng tôi phụ trách trang “Thắt Chặt Mối Dây” trên tuần báo Sài Gòn. Riêng tôi bệnh vẫn rề rề. Ăn cơm Mỹ tính ra đã năm tháng mà vẫn chưa vượt được con số 90 cân Anh. Có khi đang cho các em một trò chơi, nửa chừng khó thở phải thu ngắn ngay trò chơi lại. Nhưng tôi vẫn chơi với các em, trong đó có các con tôi.

Sau 30 tháng 4 năm 1975 tôi đã tưởng không bao giờ nữa cá nhân tôi còn được hoà mình vào những sinh hoạt này. Các chế độ cộng sản phủ nhận Hướng Đạo và kết án phong trào là một “sản phẩm của đế quốc thực dân xâm lược.” Nhiều trưởng tiên phong của Hướng Đạo Việt Nam đã phải tuyên thệ từ Hướng Đạo khi đi theo cộng sản để nhận ân huệ của tập đoàn Hồ, trong số có các trưởng Hoàng Đạo Thuý (cựu chỉ huy trưởng trưởng sĩ quan Trần Quốc Tuấn), Tạ Quang Bửu, (đại diện phía cộng sản ký hiệp định Genève). Sau này người ta hay bảo hiệp định Genève ra đời bằng sự giằng co của ba ông Hướng Đạo: Ông Tạ Quang Bửu thì cộng sản, ông Trần Văn Đỗ thì quốc gia, còn người giảng lều bên ngoài để thổi sáo trúc chống đối suốt ngày đêm là ông Võ Thành Minh. Sang đây, đôi khi đọc trúng một bài báo có những lời lẽ tán tụng các cụ cố Hướng Đạo từng chạy theo phục vụ cộng sản, tôi cứ bản khoăn tự hỏi không biết người như cựu trưởng Hoàng

Đạo Thúy đã đào tạo ra bao nhiêu sĩ quan công sản để đẩy vào Nam oánh nhau với chúng tôi!?

Khi miền Nam bị bức tử, Hướng Đạo Việt Nam coi như cũng đứt luôn trong mắt Hướng Đạo thế giới. Chắc vậy. Anh em Hướng Đạo Việt Nam nếu không tù đầy thì cũng phân tán ra bốn phương trời. Nhưng tinh thần Hướng Đạo làm sao chết được. Các sinh hoạt tập thể có được ở các trại tị nạn đều phần lớn do anh em Hướng Đạo đứng lên phát cờ quy tụ. Khi sang tới Mỹ (và các nước khác nữa), Hướng Đạo cũng co cụm lúc đầu. Có trưởng nào gây được một đoàn thì đoàn ấy phải đứng dưới cờ Hướng Đạo Mỹ địa phương; thậm chí nhiều chỗ Hướng Đạo Mỹ không đồng ý cho chúng ta đeo bảng hiệu “Hướng Đạo Việt Nam” trên túi áo. Đây chính là một vấn đề mà chúng tôi, hội đồng trưởng liên đoàn Bạch Đằng, cho là căn bản nhất và cần phải giải quyết sớm nhất. Thế là Nguyễn Khanh nhận trọng trách mời trưởng Laszlo Nagy, tổng thư ký Văn Phòng Hướng Đạo Quốc Tế đến thăm liên đoàn để nhân dịp này chúng tôi sẽ đặt thẳng vấn đề với trưởng Nagy.

Anh Nagy nhận lời mời và từ Thụy Sĩ bay sang thăm đoàn quán chúng tôi. Chúng tôi rất hãnh diện; càng hãnh diện hơn khi anh bay sang Mỹ, ghé phi trường Los Angeles, được Hướng Đạo Mỹ dàn chào trang trọng, nhưng nhất quyết về thẳng phố Westminster họp ngay với chúng tôi.

Trong phiên họp sáng chủ nhật hôm đó ngoài chúng tôi còn luật sư Phạm Kim Vinh—tôi mời anh đến để cần thì... cãi giùm. Và như thế, chúng tôi đem vấn đề vị trí Hướng Đạo Việt Nam lên bàn mổ. Đây là một vấn đề hết sức tế nhị, nhưng sau buổi họp, anh Nagy đã cam đoan với chúng tôi Hướng Đạo Việt Nam vẫn là một hội “sống” trong gia đình Hướng Đạo quốc tế, và trước nhất anh chỉ có thể hứa can thiệp để Hướng Đạo Việt Nam được mang (1) mẫu hoa bách hợp truyền thống, (2)

bảng hiệu “Hướng Đạo Việt Nam” trên túi áo trái, và (3) với điều kiện mang bảng hiệu “Boy Scouts of America” trên túi áo phải. Còn việc tự trị hay không tự trị là chuyện cần phải có nhiều cuộc họp cấp quốc tế nhằm đưa ra một quyết định chung.

Dù sao thì lời cam kết của trưởng Nagy đã đem đến cho liên đoàn Bạch Đằng một thắng lợi bước đầu. Từ đây chúng tôi hiên ngang mang bảng hiệu “Hướng Đạo Việt Nam” trên túi áo khi sinh hoạt chung với Hướng Đạo Mỹ. Thành quả này có được công trạng phải dành hết cho anh Phạm Kim Vinh và các trưởng trẻ Nguyễn Khanh, Du Miên, Lê Đăng, và Trần Chi Liên. Khanh thì mời, anh Vinh thì cãi, những người khác thì lo các mặt tổ chức phiên họp, sắp xếp chuyện đưa đón, ẩm thực... Anh Nhật Tiến và tôi chỉ ngồi cho có vì.

Sau vụ này tôi lại quyết định đem gia đình trở về San Diego. Đất quận Cam lúc ấy đã “gió tanh mưa máu” lắm, không hợp với những dự tính cho đời tị nạn của tôi. Trước nhất chúng tôi cần yên tĩnh để học cái đã. Chưa học thì chưa làm gì được. Chúng tôi hẹn gặp nhau ở Costa Mesa, nhưng lúc mà anh em Hướng Đạo bốn phương về gặp nhau tại trại lịch sử này thì tôi đang nằm bệnh viện dưới San Diego... nơi tôi sinh hoạt và gần gũi gần mười năm trời với các anh em ở đây, trong có một cấp trưởng hết sức đáng kính là trưởng Phan Như Ngân, bạn học và Hướng Đạo thừa thiếu thời với bố tôi ở quê Thanh.

Hà Thúc Sinh
(Trích ký “Xứ Người”, chửa in)